

Tredieinstansbevilling efter retsplejelovens § 966

Henstillet til justitsministeriet at undergive en sag om tredieinstansbevilling efter retsplejelovens § 966 fornyet overvejelse.

FOB nr. 82.136

(J. nr. 1982-869-68).

Advokat A klagede for B over, at justitsministeriet havde afslået en ansøgning om tilladelse til at indbringe en af østre landsret som ankeinstans afsagt dom for højesteret.

Det fremgik af sagen, at B ved Københavns byrets dom af 10. juni 1981 blev idømt en bøde for bl.a. overtrædelse af retsplejelovens § 750 ved at have afslået på forlangende at opgive navn, adresse og fødselsdato til politiet.

I retten forklarede B, der var tiltalt for overtrædelse af færdselsloven, at han samme aften, den omhandlede kørsel fandt sted, blev »ringet op af en person, der hævdede, han var fra politiet. Da de spørgsmål, denne person stillede, forekom meget ubehjælpssomme, gik han ud fra, at det var en af hans søns kammerater, der ville lave sjov med ham, og han nægtede derfor at opgive sine data«.

Den rapporterende politibetjent forklarede, at han samme aften telefonisk kontaktede B og opgav sit navn, sin stilling og sit tjenestested og forklarede, hvorfor han ringede. Da han spurgte B om dennes fulde navn var ..., »erklærede tiltalte, at det måtte være nok med navn og telefonnummer. Da han gjorde tiltalte bekendt med hans pligt til at opgive navn, adresse og fødselsdata til politiet, fastholdt tiltalte sit standpunkt og lagde røret på«.

B ankede dommen til østre landsret til frifindelse.

I landsretten forklarede den rapporttagende politibetjent supplerende, at han på grund af andre tjenstlige opgaver først kunne ringe til B relativt sent om aftenen. I dommen er det videre anført, at »tiltalte gav udtryk for tvivl med hensyn til vidnets identitet, og vidnet tilbød derfor tiltalte, at denne kunne foretage kontrolopringning til vidnets tjenestested, hvis telefonnummer han opgav. Tiltalte reagerede ikke herpå, men fortsatte samtalen, under hvilken vidnet redegjorde for sigtelsens nærmere indhold«.

Det er i landsrettens dom anført, at »landsretten lægger til grund, at tiltalte, da han nægtede at opgive yderligere data, var klar over, at han talte med en polititjenestemand«.

Herefter stadfæstede landsretten den 12. februar 1982 byrettens dom.

I skrivelse af 22. februar 1982 ansøgte advokat A justitsministeriet om tilladelse til at indanke østre landsrets dom for højesteret. I skrivelsen og i en supplerende skrivelse af 26. februar 1982 til justitsministeriet redegjorde A for, hvorfor han anså en højesteretsafgørelse for påkrævet.

I skrivelse af 8. juni 1982 meddelte justitsministeriet A, at ministeriet efter en gennemgang af sagen ikke fandt grundlag for at meddele den ansøgte tilladelse.

I skrivelse af 17. juni 1982 rettede A henvendelse til justitsministeren om sagen.

I skrivelse af 6. juli 1982 meddelte justitsministeriet A, at ministeriet efter en fornyet gennemgang af sagen kunne henholde sig til afgørelsen af 8. juni 1982.

I anledning af klagen til mig henholdt justitsministeriet sig til ministeriets afgørelse af 8. juni 1982.

Jeg udtalte herefter følgende i en skrivelse til A:

»Efter retsplejelovens § 966 kan landsrettens dom i en ankesag, som bekendt, ikke ankes. Justitsministeren kan dog meddele tilladelse til anke, »... såfremt sagen er af principiel karakter, eller særlige grunde i øvrigt taler derfor«.

Til støtte for Deres ansøgning om tredieinstansbevilling har De navnlig gjort gældende, at en fortolkning på grundlag af forarbejderne til bestemmelsen i retsplejelovens § 750, 2. pkt., der ved lov nr. 243 af 8. juni 1978 blev overført til retsplejeloven fra politilovene af 1863 og 1871, må føre til, at bestemmelsen ikke kan finde anvendelse i tilfælde som det foreliggende, hvor der ikke er sket personlig, men alene telefonisk henvendelse til den pågældende. Det er derfor Deres opfattelse, at Deres klient for dette forholds vedkommende er domfældt med urette.

Jeg finder ikke i den foreliggende sammenhæng at burde give udtryk for nogen stillingtagen til det rejste fortolkningsspørgsmål, men skal herom indskrænke mig til at bemærke, at det efter min opfattelse ville være ønskeligt, om højesteret fik lejlighed til at tage stilling til fortolkningsspørgsmålet. Jeg henviser herved til, at spørgsmålet vedrører rækkevidden af politiets lovbestemte beføjelser i forhold til publikum. Jeg må således være enig med Dem i, at sagen for så vidt rejser et spørgsmål af principiel karakter, og at denne betingelse for at meddele tredieinstansbevilling efter retsplejelovens § 966 må anses for opfyldt.

Under henvisning hertil har jeg efter min gennemgang af sagen fundet - uanset sagens karakter i øvrigt, sml. herved retsplejelovens § 962, stk. 2,

2. pkt. - at burde henstille til justitsministeriet at undergive sagen en fornyet overvejelse.«

Ved skrivelse af 28. juni 1983 meddelte justitsministeriet mig, at ministeriet efter en fornyet gennemgang af sagen havde imødekommet ansøgningen om tredjeinstansbevilling, og at sagen ville blive indbragt for højesteret ved rigsadvokatens foranstaltning.

Jeg meddelte herefter justitsministeriet, at jeg havde taget det oplyste til efterretning.

Supplerende oplysninger om sagen

Ved højesterets dom af 23. januar 1984 (UfR 1984, s. 171) blev østre landsrets dom af 12. februar 1982 ændret, idet B blev frifundet for at have overtrådt retsplejelovens § 750, 2. pkt.

I præmisserne anførte højesteret følgende:

»Seks dommere - P. Christensen, Thygesen, Weber, Kardel, Pontoppidan og Mondrup - udtaler:

Efter forarbejderne til retsplejelovens § 750, 2. pkt., og under hensyn til anvendelsen i praksis af de regler i politilovene af 1863 og 1871, som den afløste, findes det betænkeligt at antage, at bestemmelsen med det dertil knyttede strafansvar omfatter telefoniske afhøringer. Disse dommere stemmer herefter for at frifinde tiltalte for overtrædelse af denne bestemmelse og for i medfør af færdselslovens § 118, stk. 1, jfr. § 4, stk. 1, at anse tiltalte med en bøde på 400 kr. med en forvandlingsstraf af hæfte i 4 dage.

Fem dommere - Urne, Høeg, Torben Jensen, Bangert og Else Mols - udtaler:

Det forhold, for hvilket der er rejst tiltale efter retsplejelovens § 750, 2. pkt., er klart omfattet af bestemmelsens ordlyd, og der findes ikke at være tilvejebragt oplysninger, som giver grundlag for en indskrænkende fortolkning. Da der ikke for landsretten har været bevisførelse om politiets forudgående kendskab til tiltaltes identitet, stemmer disse dommere, der finder straffen passende bestemt, herefter for at stadfæste dommen.

Der vil være at give dom efter stemmeflertallet.«